

A JUMARTOK XI. ANDRÉ SUCHETET ÉS A CÁFOLATOK

Írta, fordította, szerkesztette: **Dr. Kenéz Árpád**
 Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.
 Eugene McCarthy PhD Jumarts:
 Horse-cows and donkey-cows
 című munkája alapján

André Suchetet a 19. század végén több cikket is írt, melyek közül egyikben cáfolja a jumartok létezését. Politikus, földbirtokos volt, 1898 és 1910 között országgyűlési képviselő a francia parlament alsó házában. Habár Suchetet tagja volt a Francia Állattani Társaságnak, soha semmilyen tudományos intézettel nem állt kapcsolatban, tudományos doktori fokozatot sem szerzett.

A fent említett cikkében több olyan személyt is említ, akik láttak, hallottak valamit a jumartokról, vagy csupán csak véleményüket fejezték ki ezen teremtmények létezésének lehetőségével kapcsolatban.

Suchetet már cikkének címében (Les Fable de Jumarts, azaz a Jumartok mítosza) és hangnemében is egyértelműsíti véleményét a jumartok vonatkozásában, ugyanis szerinte a jumartok soha nem léteztek, most sem léteznek, és nem is létezhetnek.

De miért juthatott ő és a többi más szerző is ugyanerre a következtetésre?

Érdekes, hogy miért hagyta figyelmen kívül a szemtanúk beszámolóit, ezek között még egy olyat is, ami Suchetet saját véleménye szerint is kellően pontos részleteket tartalmazott: ez az eset egy, a Burzet kantoni (Ardèche) Sainte-Eulalie településen élő gazdával történt meg, aki miután látta, hogy a csődör nem fedezi be a kancát, egy bikára cserélte le a mént, amely sikeresen befedezte

a kancát, amely meg is termékenyült (más mének közelében nem volt), és hibrid utódot ellett.

Suchetet és más ellenzők az alábbiak miatt gondolták úgy, hogy ezek a hibridek nem létezhetnek (McCarthy kiegészítései is részét képezik az egyes bekezdéseknek):

1. kép: André Suchetet portréja (wikipedia)

Előítélet. Az egyszerű előítélet az egyik faktor. A vallásos emberek között széles körben elterjedt az a felfogás, hogy az egyes állatok vagy növények az isteni parancsolat szerint egymástól elkülönülnek és nem hibridizálódnak. Tehát a fő elképzelés az, hogy már ez megelőzi a „fajok keveredését”. Bárki, aki ebben hisz, az egyúttal abban is hinni fog, hogy a jumart kialakulása lehetetlen. Ám még a nem vallásos emberek között is elterjedt az a hiedelem, miszerint a hibridek ritkák, természetellenesek és nemkívánatosak. Az ilyen véleményen lévők könnyebben elfogadják azon bizonyítatlan állításokat is, amelyek szerint a jumartok nem léteznek. Ugyanis, ha nem fogadnák el, az a világnézetük egy alapigazságának elutasítását jelentené.

Sikertelen párosítások. Az egyik ellenérv a jumartok létezésével szemben az volt, hogy lófélék és szarvasmarhafélék között megfigyelt párosítások nem jártak sikerrel. Például egy korábban idézett esetben Buffon is kifejtette, hogy egy bika és egy lókanca párosításából nem született utód. Azonban ez a bizonyíték is korlátozott értékű, ugyanis tudva levő, hogy nem minden pázás vezet vemhességhez, még akkor sem, ha azonos fajhoz tartozó egyedekről beszélünk. Olykor még többszöri mesterséges termékenyítés után sem vemhesül az egyed. Az is elmondható, hogy ahol a hibridizáció lehetősége is kérdéses, általában sokkal többször kell inszeminálni, mint a nem kevert párosításoknál.

Különbségek. Egy másik érv, hogy a lófélék és a szarvasmarhafélék anatómiájukat vagy evolúciójukat tekintve túlságosan különböznek egymástól ahhoz, hogy hibridet hozzanak létre. Ám a hibridek keresztezése során a szülők anatómiájukban jellemzően különböznek egymástól, és egyelőre nem ismert, hogy két faj mennyire térhet el egymástól anatómiai vagy evolúciós szempontból, hogy még hibridet hozhassanak létre. Azok, akik elfogadták azt az elképzelést, hogy a keresztezést az evolúciós távolság kizárja, valószínűleg jobban támogatták azt az állítást is, miszerint a jumartok nem mások, mint torz fejlődésű őszvérek (ugyebár a ló és szamár közeli rokonok).

Nemi szervek. Ez egy olyan, meglehetősen régi ellenérv, amelyet manapság már senki sem venne komolyan. Azaz, a lófélék és a szarvasmarhafélék nemi szervei túlságosan különböznek egymástól ahhoz, hogy lehetővé tegyék a párosodást. Haller ugyebár megemlítette ezt a fenntartását a Charles Bonnet-

vel folytatott levelezésében is. Erre azonban teljesen rácáfol, hogy többször megfigyelték szamarak és lovak szarvasmarhával való párosodását. Olyan hibrideket is jegyeztek már fel, ahol a szülők nem csak a nemi szerveik kapcsán, hanem testméretüket tekintve is lényegesen különböztek egymástól. Pl. A him Steller-oroszlánfókák (*Eumetopias jubatus*) körülbelül tízszer akkorák, mint a nőtény kaliforniai oroszlánfókák (*Zalophus californianus*), és mégis előfordulnak természetes hibridek.

Vemhességi idő. Egyes írók azzal érvelnek, hogy e hibridek előállítására azért nem lehetséges, mert a ló vemhességi ideje (48 hét) hosszabb, mint a szarvasmarháé (39 hét). A hibridekkel kapcsolatos kutatásaim során gyakran találkoztam ezzel az állítással. Valójában ez egy igen régi állítás, Idősebb Pliniusig (Caius Plinius Secundus, vagy Plinius Maior, Kr. u. 23-79.) nyúlik vissza, ám a gyakorlat rácáfol erre az ellenérvre. Az egyik jól ismert példa a káma, azaz a dromedár és láma hibridje. E két szülőfajnál az előbbi vemhességi ideje körülbelül 56 hét, míg a másiké 48 hét. Egy másik példa a wholphin, azaz a kis kardszárnyú delfin (vemhességi ideje 67 hét) és a palackorrú delfin (vemhességi ideje 50 hét) hibridje. Itt a két vemhességi idő között négy hónap a különbség, míg a ló és a szarvasmarha között három hónapnál kevesebb. A házisertés vemhességi ideje 115 nap, míg a babiruszáé átlagosan 153 (150-157 nap), ami 33 százalékos különbséget jelent, ami nagyjából ugyanannyi, mint a delfin és a kis kardszárnyú delfin esetében (34%). Ennek ellenére szintén képesek fajhibridek létrehozására. Úgy tűnik tehát, hogy a vemhességi időszakra vonatkozó ellenérv csak egy pletyka, amelyet tudósok és nem tudósok egyaránt elhisznek.

Kromoszómák. Manapság az egyik ok, amiért ma valaki megkérdőjelezi a jumartok létezését az az, hogy a szarvasmarhák, szamarak és lovak kromoszómaszáma eltérő ($2n=60$, $2n=62$ és $2n=64$). De az nyilvánvaló, hogy a lovak és a szamarak képesek hibridizálódni, pedig kromoszómaszámuk tekintetében ugyanakkora az eltérés a két faj között, mint a szarvasmarhák és a szamarak között. Ezenkívül számos más olyan emlős keresztezéséből is ismertek jól dokumentált hibridek, amelyeknél szülőfajok kromoszómaszáma jobban eltér egymástól, mint a lófélék és a szarvasmarhafélék esetében. Néhány példa a sok közül: ló × zebra, szamár × zebra, birka × kecske, valamint az indiai muntyákszárvas × kínai muntyákszárvas.

